

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl samosoudkyně Mgr. Radkou Církovou ve věci [údaje o účastníkovi] nezletilého [údaje o účastníkovi] opatrovníkem [údaje o zástupci] matky [údaje o účastníkovi] otce [údaje o účastníkovi] navrhovatele [údaje o účastníkovi] státního zastupitelství [údaje o účastníkovi], o návrhu na pozastavení rodičovské zodpovědnosti a zbavení rodičovské zodpovědnosti,

takto:

- I. Soud zbavuje matku [jméno] [příjmení], [datum narození] rodičovské zodpovědnosti k nezletilému [křestní jméno nezletilého] [anonymizováno], [datum narození].
- II. Stát nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Okresní státní zastupitelství v Českém Krumlově podalo dne [datum] návrh na pozastavení rodičovské zodpovědnosti matky ve vztahu k nezletilému [křestní jméno nezletilého]. Návrh byl odůvodňován zdravotním stavem matky, když z trestního spisu vedeného Policií ČR, v rámci kterého byl vypracován i znalecký posudek, bylo zjištěno, že zdravotní stav matky je vážný. Matka trpí duševní poruchou spočívající v deficitu intelektu v pásmu lehké mentální retardace s poruchami chování ve smyslu impulsivity afektivních raptů emoční nestability s tendencí k verbální i brachiální agresivitě, byl konstatován i abuzus alkoholu, resp. jeho škodlivé zneužívání. S ohledem na tento zdravotní stav, který je překážkou pro matku ve výkonu rodičovské zodpovědnosti, bylo navrhováno pozastavení rodičovské zodpovědnosti matky.

Městský úřad v Českém Krumlově podal dne [datum] návrh na zbavení rodičovské zodpovědnosti. Návrh byl odůvodněn tím, že nezletilý [křestní jméno nezletilého] byl umístěn do dětského centra z důvodu podezření na jeho zanedbávání a týrání matkou. V trestním řízení byl vypracován znalecký posudek. Z něho vyplývá, že matka není schopna nést rodičovskou zodpovědnost za

zdárný vývoj a výchovu dítěte, není schopna ho vychovávat a pečovat o něj vzhledem k mentálnímu deficitu, škodlivému abuzu alkoholu a především kvůli těžkým poruchám chování. Matka tedy dle názoru navrhovatele závažným způsobem zanedbávala svou rodičovskou zodpovědnost, a proto bylo navrhováno, aby byla rodičovské zodpovědnosti zbavena.

Usnesením ze dne [datum rozhodnutí] pod č.j. [číslo jednací] byly oba návrhy spojeny ke společnému řízení.

O výchově nezletilého bylo rozhodováno rozsudkem [údaje o účastníkovi] soudu v [obec] dne [datum rozhodnutí] pod č.j. [číslo jednací], kdy byl nezletilý předán do péče [příjmení] centra ve [obec]. Důvodem pro takové rozhodnutí byl závěr soudu, že ponechání [křestní jméno nezletilého] v péči matky nebylo v jeho zájmu a to zejména s ohledem na závěry znaleckého posudku a zprávy [příjmení] centra. Ani další příbuzní nebyli schopni péči o nezletilého zajistit. Otec nebyl zapsán v rodném listě.

Ze znaleckého posudku, který byl vypracován v rámci trestního řízení Policií ČR, obor zdravotnictví, odvětví psychiatrie bylo zjištěno, že matka trpí duševní poruchou a to deficitem intelektu, lehkou mentální retardací se závažnými poruchami chování, které bývají potencovány akutní intoxikací alkoholem. V případě intelektového deficitu není možné léčbou tento stav kauzálně ovlivnit. Pokud jde o hrubé poruchy chování, ty je nutno korigovat medikamentózně a z toho důvodu byla soudem nařízena i ambulantní psychiatrická léčba. Pokud jde o škodlivý abuzus alkoholu, ten je korigovatelný pouze těžko právě vzhledem k intelektovému deficitu.

Ze zprávy [příjmení] centra Jihočeského kraje ve [obec] ze dne [datum] bylo zjištěno, že matka byla od [datum] do [datum] ubytována v dětském centru na oddělení sociální rehabilitace. V té době se snažila o nezletilého pečovat. Činnosti spojené s péčí o dítě zvládala bez větších problémů. Přípravu stravy pro dítě i sebe prováděla s občasným dohledem. Nakupování potravin, vymýšlení jídel probíhalo pouze za pomoci a dohledu sociálních pracovníků. Matce se jídlo připravovat ani nechtělo. Nebyla schopna hospodařit s penězi. Peníze utrácela za sušenky pro nezletilého, i když byla opakovaně upozorněna, že jídlo je zajištěno v dětském centru. Peníze utrácela i za cigarety. Pokud nezletilý plakal nebo se vztekal, matka si s ním nedokázala poradit. Nedodržovala čas příchodu z vycházek. Ze zařízení odjela [datum] na pohřeb strýce, jehož jméno neznala. Slíbila, že se vrátí [datum], což neučinila. Do zařízení se vrátila až [datum] bez finančních prostředků a podle svého vyjádření se žádného pohřbu nezúčastnila. Tento den byl také ukončen pobyt s matkou.

Ve věci proběhlo jednání dne [datum]. Matka byla při tomto jednání vyslechnuta. Uvedla, že se celá situace zlepšila. Ambulantní léčbu zatím nezačala navštěvovat, neboť se cítí v pořádku. Nicméně k dotazu soudu uvedla, že kvůli synovi by léčbu podstoupila, bude dodržovat medikaci i léčebný postup tak, aby se její zdravotní stav zlepšil. Dále uvedla, že se obrátí na úřad práce s žádostí o přiznání dávek státní sociální podpory či dávek pomoci v hmotné nouzi. Rovněž uvedla, že nastoupí na brigádu a doloží soudu potvrzení o svých příjmech. Pokud bude zaměstnána, bude si moci dovolit synovi něco koupit. Začne také hradit ošetřovné. Jednání bylo odročováno za účelem poskytnutí časového prostoru matce na to, aby doložila lékařskou zprávu o tom, že začala navštěvovat lékaře a podrobuje se ambulantní léčbě, dále i k tomu, aby mohla prokázat zájem o nezletilého, i to, že požádá o dávky státní sociální podpory či dávky pomoci v hmotné nouzi. Termín odročeného jednání vzala matka na vědomí.

K odročenému jednání nařízenému na [datum] se matka bez omluvy nedostavila. Žádné potvrzení o tom, zda se dostavuje k léčbě nedoložila. Matka nedoložila jakékoli potvrzení o tom, že by nastoupila do zaměstnání, byť formou brigády. Ze zprávy úřadu práce bylo zjištěno, že matka požádala dne [datum] o dávku pomoci v hmotné nouzi a to o příspěvek na živobytí, který matce byl přiznán, dne [datum] se zaregistrovala v evidenci uchazečů úřadu práce.

Ze zprávy [příjmení] centra ve [obec] ze dne [datum] bylo zjištěno, že matka kase na nezletilého dotazovala 16.7., [číslo] a [datum]. Jiný kontakt matky s dítětem neproběhl.

S ohledem na to, že matka při jednání soudu dne [datum] odpovídala na některé z dotazů soudu nejasně, nebylo zjevné, zda chápe jejich obsah a i s ohledem na závěry znaleckého posudku byl matce pro další řízení ustanoven opatrovník z řad advokátů z důvodu jejího zdravotního stavu.

Podle § 44 odst. 1, 3 zákona o rodině brání-li rodiči ve výkonu jeho rodičovské zodpovědnosti závažná překážka a vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud pozastavit výkon rodičovské zodpovědnosti. Zneužívá-li rodič svou rodičovskou zodpovědnost nebo její výkon nebo ji závažným způsobem zanedbává, soud jej rodičovské zodpovědnosti zbaví.

Soud další dokazování neprováděl. Dosud provedené dokazování považoval za dostačující. Všechny důkazy hodnotil každý jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti. Na základě takto provedeného dokazování soud dospěl k následujícím závěrům:

Ve věci byly podány dva návrhy a to na pozastavení rodičovské zodpovědnosti a zbavení rodičovské zodpovědnosti. Dokazování tedy bylo vedeno zejména tím směrem, zda matce brání ve výkonu rodičovské zodpovědnosti nějaká objektivní překážka či zda matka svoji rodičovskou zodpovědnost zneužívá či ji závažným způsobem zanedbává.

Státní zástupkyně ve svém závěrečném návrhu změnila svůj návrh tak, že navrhovala, aby matka byla rodičovské zodpovědnosti zbavena.

Provedeným důkazním řízením bylo zcela jednoznačně prokázáno, že matka trpí duševní poruchou a to deficitem intelektu, lehkou mentální retardací se závažnými poruchami chování a škodlivým abuzem alkoholu. V jednání rovněž bylo zjištěno, že pokud jde o intelektový deficit, ten není možné léčebně ovlivnit, pokud však jde o poruchy chování a abusus alkoholu, ty lze korigovat medikamentózně, i když v případě škodlivého abuzu alkoholu bude korekce velmi těžká. Nicméně právě s ohledem na tento zdravotní stav bylo zastaveno trestní stíhání matky a zároveň bylo matce soudem nařízeno ochranné léčení formou ambulantní.

Přestože matka byla důrazně soudem poučena o nutnosti této ambulantní léčby, žádným způsobem ambulantní léčbu nezahájila. K jednání, které bylo odročeno na [datum] se bez omluvy nedostavila.

Byť matka požádala o dávky pomoci v hmotné nouzi a zaevidovala se v evidenci uchazečů úřadu práce a ve dvou případech se dotazovala na nezletilého telefonicky, nelze v žádném případě konstatovat, že tyto úkony matky by mohly být projevem její rodičovské zodpovědnosti. Byť je matka stížena duševní poruchou, která ji výrazným způsobem omezuje ve výkonu rodičovské zodpovědnosti, nelze přehlédnout, že jí byla poskytnuta všestranná pomoc a to jak ze strany dětského centra, tak ze strany opatrovníka. Matka byla poučena i soudem. Z důvodu zdravotního stavu byl matce ustanoven i opatrovník. Přesto se matka k odročenému jednání nedostavila, ambulantní léčbu nezahájila. Lze tedy předpokládat, že tato léčba ambulantní formou bude změněna na formu ústavní. Matka žádným způsobem neprojevuje zájem o nezletilého, neboť dva telefonické dotazy nelze považovat za vážně projevovaný zájem.

Pokud by matka netrpěla duševní poruchou, byla by pravděpodobně odsouzena pro trestný čin, když se dopouštěla vůči svému nezletilému synovi opakovaného agresivního a nevhodného chování. Pouze z důvodu zdravotního stavu bylo trestní stíhání zastaveno, nicméně matka svůj zdravotní stav žádným způsobem neřeší, nepodniká jakékoli kroky k tomu, aby se její zdravotní stav zlepšil, byť zlepšení je možné.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti tak soud dovodil, že matka výkon své rodičovské zodpovědnosti závažným způsobem zanedbává, a proto byla rodičovské zodpovědnosti v plném rozsahu zbavena.

V řízení vznikly náklady státu za zastoupení matky. Matka si však svůj zdravotní stav žádným způsobem nepřivodila. Pokud jde o intelektový deficit, ten vznikl na podkladě nedostatečného vývoje. Matka nemá žádný majetek, pobírá pouze dávku pomoci v hmotné nouzi. Z tohoto důvodu státu právo na náhradu nákladů řízení přiznáno nebylo.

Výrok o nákladech řízení ostatních účastníků vychází z ustanovení § 146 odst.1 písm. a) o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím zdejšího soudu, a to ve trojím vyhotovení.

Právo podat odvolání nemají ti, kteří se jej po vyhlášení rozsudku výslovně vzdali.

Český Krumlov 30. září 2013

Mgr. Radka Círková
soudkyně